

Babardee Fakhe Samura

Van dakloze straatvechter
tot yogadocent

YOGAHELD

In een open gebouwtje zonder muren en een kale betonnen vloer zitten vijftientig jongemannen op yogamatten. Babardee Fakeh Samura (34) geeft yogales aan een groep dakloze mannen die de straten van Sierra Leone's hoofdstad Freetown bevolken. Hun territorium, een vuil en rommelig terrein op steenworp afstand van het stadion, wordt in de volksmond Black Street genoemd.

Tekst en foto's Marnel Breure

De jongemannen hebben zich met moeite in een onhandige kleermakerszit gewrongen – de *easy pose* is in dit geval niet zo *easy*. Maar ze doen aandachtig mee met de mindfulnessoefening die yogadocent Babardee voordoet: 'Open je linkerhand en keer de palm naar je toe. Adem in en strijk met de wijsvinger van je rechterhand langs de buitenkant van de pink omhoog. Neem de tijd. Adem uit en strijk met je wijsvinger langs de binnenkant van je pink naar beneden. Kijk naar de palm van je hand. Adem in, ga langs je ringvinger omhoog...' Babardee kent zijn leerlingen en hun omgeving door en door. Tot een jaar geleden maakte hij zelf deel uit van de Black Street Guys en in zekere zin doet hij dat nog steeds: 'Ik weet uit ervaring hoe het is om op straat te leven. Het perspectief van de dakloosheid heeft me geïnspireerd om te doen wat ik nu doe.'

Op straat beland

De moeder van Babardee overleed toen hij nog klein was, waarna hij werd ondergebracht bij haar familie. Rond zijn achttiende ontstond er onenigheid en

werd hij door een oom het huis uitgezet. Na een kort verblijf bij zijn vader, bij wie hij niet kon aarden, belandde Babardee op straat. Daar zou hij jarenlang de kunst van het overleven beoefenen. 'Ik kwam aan geld door auto's te wassen die bij het stadion geparkeerd stonden,' legt Babardee uit. 'Ik bleef dan wachten tot de eigenaar terugkwam. Als het meezat, kreeg je wat toegestopt, als het tegenzat, had ik mijn werk voor niets gedaan. Los daarvan heb ik altijd marihuana verkocht.' Zelfbewust: 'De marihuana heeft me ervan weerhouden om te bedelen of te stelen. Dat heb ik nooit gedaan.'

Voordat de yogales begint, laten Babardee's leerlingen zien waar ze overnachten. Een jongen met roodgeverfd haar, die Rapor wordt genoemd, slaapt met een paar anderen in de auto van een 'vriend'. Leerling David brengt de nacht door op een stuk karton, dat op een stapel oude autobanden is gelegd. Die autobanden doen niet alleen dienst als bed, maar ook als kledingkast. Als David het karton opzij schuift, komt uit een van de banden een verkreukelde blouse tevoorschijn. 'Kijk,' roept hij enthousiast: 'Die is voor de zondagochtend, dan ga ik naar de kerk!'

Yoga met Black Street-kids

Babardee sliep in zijn straatperiode meestal op het terrein van het stadion. Er was een sportschool gevestigd waar hij lessen in Shotokan Karate volgde. In 2014 werd de sportschool bezocht door een Australische yogadocente. 'Ze zei dat ze ons in contact wilde brengen met iets nieuws,' herinnert Babardee zich. 'Ik was behoorlijk fanatiek met vechtsport bezig, van yoga had ik nog nooit gehoord. Maar de eerste houdingen die ze liet zien, sloegen meteen aan. Blijkbaar had ik een bepaalde ontvankelijkheid. Ik dacht, weet je wat, laat ik dit eens

'Ik vergat mijn frustratie, mijn zorgen, mijn gevoelens van onmacht. Ik was alleen nog maar daar, op de mat'

gaan proberen. Sindsdien heb ik de yoga niet meer losgelaten.'

Inmiddels bewoont Babardee met zijn vrouw Zainab en hun zoontjes Joshua en Latif een bescheiden drieluikwoning in een centraal gelegen wijk van Freetown. 'God bless this family,' luidt het opschrift dat boven de buitendeur is geschilderd. Geen loze bede, want Joshua en Latif brachten hun eerste levensjaren, als kinderen van twee dakloze ouders, in Black Street door.

Babardee zet Yogi Tea, gekregen van een Engelse yogavriendin, en neemt de stapel certificaten door die hij de afgelopen acht jaar behaalde voor docentenopleidingen op uiteenlopende gebieden. Vinyasa Yoga, Hatha Yoga, Power Yoga, yoga en mindfulness voor tieners, en nog wat zaken. Na de eerste *teacher training* ontwikkelde het lesgeven zich als vanzelf.

'Ik kende iemand die met zijn vrouw en vier kinderen

in Black Street leefde,' vertelt Babardee: 'Op een dag gooide ik een paar maten op straat neer en ging ik spelenderwijs yoga doen met die kids. Daar werden ze heel blij van. Straatkinderen en dakloze jongeren zijn eigenlijk vanaf het begin mijn natuurlijke doelgroep geweest.'

In het volle Afrikaanse leven

Op zondagochtend is er stevast een open les, op donatiebasis. Hij geeft die op een rotonde in de buurt van Lumley Beach, het stadsstrand waar heel Freetown in het weekend uitgaat en komt recreëren. Babardee neemt de maten mee, zijn assistent Sulcut rolt ze uit nadat hij eerst het plasticafval dat overal ligt in een greppel naast de rotonde heeft gegooid. Wie zin heeft, kan aansluiten. In deze les geen *street guys* maar Afrikaanse mannen – en een enkele vrouw – uit de middenklasse, die de zondagochtend aangrijpen om iets met hun lichaam te doen. Terwijl Babardee instructies geeft, deinen jonge meiden met kleurige teilen vol flesjes frisdrank en andere koopwaar op hun hoofd langs de yoga-beoefenaars. Een verdoolde zwerver begeeft zich luid schreeuwend tussen de maten en moet met zachte hand op het rechte pad worden geleid. Yoga is in West-Afrika een marginaal fenomeen dat vooral beoefend wordt door westerse expats. Dat maakt de positie van Babardee op z'n minst bijzonder. Zijn lessen hebben weinig van doen met de van wierookgeuren doortrokken yogaklassen die in de westerse wereld gemeengoed zijn geworden. ►

'Op de mat heb ik mijn agressie leren beheersen'

Alles wat hij doet, speelt zich af in het volle Afrikaanse leven. En het werkt. Ook in kommervolle omstandigheden.

Babardee: 'Er is een tijd geweest dat ik met Zainab overnachtte in een houten keetje bij het stadion. Het was midden in de regentijd, we hadden geen geld en die keet was zo lek als een mandje. Nacht na nacht waren we met emmers, teilen en pannen in de weer om het een beetje droog te houden. Overdag volgde ik een yogatraining. Tijdens een van de sessies viel alles van me af. Ik vergat mijn frustratie, mijn zorgen, mijn gevoelens van onmacht. Ik was alleen nog maar daar, op de mat.'

Zelfacceptatie

Terug naar Black Street. De straatmannen liggen met gesloten ogen op hun rug voor de *final relaxation*. Ze zien eruit alsof ze zich volledig overgeven aan wat is. Hun leraar moedigt hen met kalme stem aan om licht te sturen naar de donkerste delen in hun lichaam. Niemand lijkt dat een rare opdracht te vinden.

'Voor mij gaat yoga voor een belangrijk deel over zelfacceptatie,' zegt Babardee na afloop van de les. 'Door de houdingen en de meditaties heb ik meer zicht gekregen op mijn slechte kanten en heb ik mijn goede kanten kunnen ontwikkelen. Voordat ik met yoga begon, was ik een nogal heftig mannetje.' Hij spant zijn lichaam aan en balt zijn vuisten:

'Bij het minste of geringste begon ik te schreeuwen en schoot ik in de vechthouding. Ik ging niemand uit de weg. Alles draaide om vechten en pijn. Ik liep de helft van de tijd rond met kneuzingen en gezwollen ogen.'

Babardee laat zijn handen weer zakken: 'Op de mat heb ik mijn agressie leren beheersen. Het werd me beetje bij beetje duidelijk dat ik niet alleen bezig was anderen te kwetsen maar ook mezelf.

Daardoor heb ik meer innerlijke vrede kunnen vinden.' Na een korte stilte: 'Vroeger maakte ik van mijn hart een moordkuil. Ik gaf mijn oom de schuld van mijn dakloosheid. Per slot van rekening was hij degene die me op straat had gezet. Ik zie nu in dat je niemand verantwoordelijk kunt maken voor wat jou overkomt.'

